

Emrah **Kekilli**

ekekilli@setav.org

Trablus'ta Yeni Denge: Serrac-Başağa Gerilimi

LİBYA BAŞKANLIK KONSEYİ'NİN İÇİŞLERİ BAKANI FETHİ BAŞAĞA'NIN TEDBİR AMAÇLI GÖREVDEN ALINMASI KARARI, LİBYA'DA DEPREM ETKİSİ YARATIRKEN, BÜTÜN DIŞ AKTÖRLERİN DE İLGİSİNİ ÇEKTE. KARAR, UZUN SÜREDİR TRABLUS İÇERİSİNDE DEVAM EDEN İÇ ÇEKİŞMELERİN DIŞA VURUMU NİTELİĞİNDEYDİ. SERRAC, BAŞAĞA'NIN KENDİSİNE KARŞI SİYASİ BİR KALKIŞMA İÇİNDE OLDUĞU YÖNÜNDE BİR DÜŞÜNCEYE KAPILMIŞTI.

Libya Başkanlık Konseyi (BK) Basın Ofisi tarafından yayımlanan BK kararı ile İçişleri Bakanı Fethi Başağa'nın tedbir amaçlı görevden alındığı ve kararın yayımlanmasından sonraki 72 saat içinde Başağa hakkında BK nezdinde idari soruşturma başlatılacağı açıklandığında, Başağa Ankara'da resmi temaslarda bulunuyordu. Karar Libya'da deprem etkisi yaratırken, bütün dış aktörlerin de ilgisini çekti.

Kararda, "İçişleri Bakanı hakkında, açıklamaları, izin kararları, göstericilerin gerekli şekilde korunmasının sağlanması hususunda ve son günlerde Trablus'ta ve bazı diğer şehirlerde meydana gelen gösteriler ve ardından yaşanan olaylar hakkındaki beyanları ve göstericilerin haklarının ihlal edilmesi hususunda soruşturma açılmıştır" ifadelerine yer veriliyordu. Yani Trablus'ta son günlerde yaşanan gösterilere ilişkin Başağa'nın tavırlarının hukuki bir soruşturmaya neden olacak kadar BK'dan farklılaştığı iddia ediliyordu.

Fakat BK'nın bu kararı, uzun süredir Trablus içerisinde devam eden iç çekişmelerin dışa vurumu niteliğindediydi; zira Başağa "yolsuzlukla mücadele" çerçevesinde Serrac'ın etrafındaki isimlere dokunmaya başlamıştı. Trablus'ta etkin birçok üst düzey bürokrati etrafında toplamaya başlamıştı, Türkiye ile de güçlü ilişkileri vardı. Bu nedenle Serrac yavaş yavaş tedirgin olmaya başlamış, Başağa'nın kendisine karşı siyasi bir kalkışma içinde olduğu yönünde bir düşünceye kapılmıştı. Trablus'ta Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) karşıtı gösteriler karşısında Başağa ve Serrac arasında ortaya çıkan görüş ayrılığını Serrac, Başağa'nın gösterileri kendisine karşı kullanmak istediği şeklinde yorumladı.

BK Başkanı Serrac, Başağa Ankara'da iken girişte ifade edildiği şekliyle ona görevden el çekti. Başağa'nın görevden el çektilmesi karşısında Libya'da Başağa yanlıları ve Serrac yanlıları şeklinde iki grup ortaya çıktı. Bu karar aslında uzun süredir yükselen bir siyasi aktör olan Başağa'nın etrafındaki bürokrati

ve siyasi aktörlere de mesaj niteliği taşımaktaydı. Bu olay karşısında aslında çok daha kompleks olan siyasi bölünmüşlükler ve kampaşmalar iki kişi etrafında yeniden pozisyon aldı. Serrac ile sorunları olan fakat Serrac'tan daha çok Başağa'yı rakip olarak gören Misratalı aktörler Serrac'ın yanında durdu. Zintanlı güçlü aktörler de Serrac'ın yanında yer aldı.

Serrac'a yakın isimler, görevden alma yazısında belirtildiği üzere: Başağa'nın meşruyetinin UMH'den kaynaklandığını, Başağa'nın BK talimatlarını dinlemediğini, bu nedenle Libya'da bir meşruyet krizi doğurduğunu iddia etti. Başağa'nın koruduğu göstericilerin Hafter yanlısı ve Türkiye karşıtı sloganlar attığını ve Hafter tarafından yönlendirildiğini öne sürdü. Hatta daha da ileri giderek Başağa'nın Trablus'ta yaratılmak istenen bir "Hafter" olduğunu iddia edenler dahi oldu.

Mişri, "bütün komplolara rağmen Şubat Devrimi kazanacaktır" şeklinde tweet atarak Başağa'nın görevden alınmasına karşı pozisyon

aldı. Bir diğer ifadeyle Başağa'ya karşı yapılan darbenin Şubat Devrimi'ne yapıldığı mesajını verdi.

Başağa'dan Kritik Hamle

Başağa bir bildiri yayınlayarak "BK beni yargılamak istiyorsa, yargı kamuoyuna açık olmalıdır" mesajı verdi. Bu mesajla BK'nın alanını daraltmak istediği açık biçimde görülen Başağa, aslında "beni göstericileri koruduğum için yargılayacaksanız bunu bütün göstericiler ve halk da görsün" demek istiyordu. BK'nın hamlesini oldukça zayıflatan bu çıkış, Başağa ve göstericiler arasındaki bağı güçlendirmiş oldu.

Başağa Trablus'a indiğinde Misrata'dan ve Trablus'tan kalabalık sivil ve askeri bir topluluk onu karşıladı. Başağa VIP salonunda yaptığı konuşmada "Koltuğuma mal olsa da yolsuzlukla mücadeleyi sürdüreceğim. Ben 7 milyon Libyalının haklarını savunmaya devam edeceğim" mesajı vererek mücadelesini sürdüreceğini açıkladı. Bu konuşma bir tarafla kendisi ve karşıdakiler arasındaki çatışmasının "yolsuzlukla mücadele edenler" ve "yolsuzluk yapanlar" arasındaki çatışma olarak kavramsallaştırmayı sürdüreceğinin de işaretiydi.

Serrac yaşanan gelişmeler çerçevesinde Operasyon Odası'na bağlı Orta Askeri Komutanı Muhammed Haddad'ı Genel Kurmay Başkanı atadı. Misratalı bir komutanın alelacele Genel Kurmay Başkanı olarak atanması, Serrac'ın Misrata'ya "Benim Misrata ile bir sorunum yok, sadece

Serrac yaşanan gelişmeler çerçevesinde Operasyon Odası'na bağlı Orta Askeri Komutanı Muhammed Haddad'ı Genel Kurmay Başkanı atadı. Misratalı bir komutanın alelacele Genel Kurmay Başkanı olarak atanması, Serrac'ın Misrata'ya "Benim Misrata ile bir sorunum yok, sadece Başağa'ya soruşturma başlatıldı" şeklinde bir mesaj olarak değerlendirilebilir.

Başağa'ya soruşturma başlatıldı" şeklinde bir mesaj olarak değerlendirilebilir. Serrac bu hamlenin Misrata tarafından kendilerine yapılmış bir hamle olarak görülmesini istemiyordu.

Yine bu çerçevede Serrac, Savunma Bakanlığı Vekili Selahattin Nemruş'u uzun zamandır boş olan Savunma Bakanlığı makamına atayarak Zintanlı olan Nemruş üzerinden Zintan'a olumlu mesaj göndermek istedi. Çünkü Başağa'nın yanında yer alan Mişri de Zaviyeli.

Serrac ayrıca Libya kamuoyunda ciddi tartışmalara neden olan Sağlık Bakanlığı harcamalarına ilişkin bir inceleme komisyonu oluşturdu, böylece "BK da yolsuzlukla mücadele ediyor" mesajı vermek istedi.

Başağa'nın görevden alınmasıyla Libya'da birbirini takip eden ciddi siyasi hamleler arka arkaya gelirken, önümüzdeki süreçte benzer gelişmelerin devam edeceğini, farklı formatlarda kendisini sürdüreceğini gösteriyor. Zira Hafter etrafında birleşen batı bölgesindeki siyasi aktörler, Türkiye-Libya arasındaki iş birliği sonrası ortadan kalkan Hafter tehdidi sonrasında, gelecek için pozisyon almaya, gruplaşmaya başladı. Bu durum ise yer yer sürtüşmelerin ortaya çıkmasına neden oldu.

Bunun yanında Hafter'in Trablus'a girmesi üzerine stratejisini kuran Fransa-Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ekseninin, bu stratejisi çöktüğü için kenara çekilmeyeceği ve Trablus içinde yeni girişimlerde bulunacağı dikkate alındığında, önümüzdeki günlerde Trablus içindeki çekişmelerin derinleşeceğini öngörmek güç değil.

Fakat Trablus içindeki çekişmelerin derinleşmesi başta Fransa ve BAE olmak üzere Türkiye'nin Libya'daki yapıcı rolünden rahatsız olan aktörlerinin elini güçlendireceği için bu krizin suhuletle çözülmesi, muhtemel krizler için ön alıcı tedbirler alınması Türkiye'nin Libya'daki varlığı için gerekli görünmektedir. **■**